

T Á J É K O Z T A T Ó
a járási / kerületi hivatal vezetője számára

a személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványok aláírásával összefüggésben

Száma: **62 / 1 – 49 / 2014.**

Tisztelt Hivatalvezető Asszony / Úr !

Az okmányirodák egységes jogalkalmazási gyakorlatának elősegítése céljából - figyelemmel az utóbbi időben e témában megjelent cikkekre is - a személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványok (személyazonosító igazolvány, kártyaformátumú vezetői engedély, útlevél) aláírásával kapcsolatban, a Belügyminisztériummal egyeztetett szakmai álláspontunkról az alábbiakban tájékoztatjuk Önöket.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 5. § (13) bekezdése meghatározza, hogy a törvény alkalmazása szempontjából **a polgár aláírása születési vagy házassági családi és utónevének az általa használt és elismert írásképe.**

A hivatkozott rendelkezést az egyes törvényeknek a Magyar Egyszerűsítési Programmal és a területfejlesztéssel összefüggő módosításáról szóló 2012. évi CCVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 27. § (2) bekezdése iktatta be 2013. március 1-jei hatállyal, ehhez hasonló értelmező rendelkezés korábban az Nytv-ben nem szerepelt.

A Módtv. indokolása is utal arra, hogy a személyazonosító igazolványok adattartalmát képező aláírás tartalmának meghatározására korábban még nem került sor, ebből kifolyólag a személyazonosító igazolványok kiállítására irányuló eljárás során számos probléma merült fel azért, mert a polgárok sok esetben az aláírás rovatban viselt nevük helyett becenevüket vagy egyéb írásjeleket, ábrákat tüntetnek fel. A Módtv. indokolása szerint a tervezett módosítással a jövőbeli hasonló vitás esetek megelőzhetőkké válnak.

Mindezek alapján levonható az a következtetés, hogy **a jogalkotói szándék a rendelkezés meghatározásakor arra irányult, hogy egyértelműen meghatározza az aláírásra irányadó követelményeket** és kizárja az egyéb, azaz a magyar helyesírás szabályaitól eltérő írásjelek alkalmazásának – így a rovásírás alkalmazásának is – a lehetőségét.

Rendszertanilag megállapítható, hogy több jogszabály is csak akkor utal arra, hogy a magyar ábécé betűit kell alkalmazni, amikor egyébként kivételt enged a magyar helyesírásra jellemző írásmód alól. Levonható az a következtetés, hogy a magyar jogi szabályozás csak abban az esetben rendelkezik kifejezetten a magyar helyesírás szabályainak az alkalmazásáról, amikor lehetőséget ad más írásmód alkalmazására is. Minden egyéb esetben, **amikor ez nincs külön nevesítve, a történeti hagyományokon is alapuló főszabály, azaz a magyar helyesírás szabályainak és az ennek megfelelő betűkészletnek az alkalmazása irányadó, annak külön előírása nélkül is.** A magyar helyesírás szabályai közmegállapodáson alapulnak, ezeket a szabályokat a Magyar Tudományos Akadémia összegzi.

Rendszertani szempontból fontos továbbá az Nytv. 15. § (2) bekezdésére is utalni, amely rendelkezést „a polgár aláírása” fogalommal együtt a Módtv. vezetett be. Az Nytv. hivatkozott szakasza értelmében, ha a polgár írásképtelen vagy írástudatlan, a kérelem aláírás rovatában a kiállító hatóság az „írásképtelen” megjelölést tünteti fel. Ebben az esetben a személyazonosító igazolvány kiadásáról és nyilvántartásáról szóló 168/1999. (XI. 24.) Korm. rendelet 30. § (9) bekezdése alapján az írásképtelen polgár személyazonosító igazolványának aláírás rovata bejegyzést nem tartalmaz. Az írástudás követelményével kapcsolatban is az vizsgálendő, hogy az ügyfél a magyar helyesírásra irányadó betűkészlet alkalmazásával képes-e magát írásban kifejezni. Más betűkészlet nem fogadható el, az aláírás esetén sem.

Mindezeket túl **az írásképpnek a polgár által „használnak és elismertnek”, azaz egyedinek, rá jellemzőnek kell lennie.** Természetes folyamat, hogy az aláírás során kialakulnak bizonyos, az egyénre jellemző vonások, amely egyes esetekben azt is eredményezheti, hogy ez betűről betűre nem beazonosítható. Az **aláírás olvashatósága** – hivatkozva a 3/2012. számú PJE határozatra – **nem feltétele az aláírás érvényességének.** Azonban, ha az aláírással kapcsolatban megállapítható, hogy az valószínűsíthetően írásképp, tehát megfelel a magyar betűkészletnek, valamint a használt név valamennyi eleme fellelhető/vélelmezhető benne, akkor az aláírás az Nytv-ben meghatározott követelményeket teljesíti.

Nyelvtani értelmezés alapján a törvény a következő követelményeket támasztja az aláírással szemben. Az aláírásnak a teljes, tehát a születési vagy a házassági családi és utónevet is tartalmaznia kell, egyéb rövidített formák alkalmazására nincs lehetőség. Az aláírás egy írásképp. A rendszertani és történeti értelmezésből is levezethető **az írásképpel szemben az a követelmény, hogy az írás a magyar helyesírás szabályaival összhangban, a latin betűkészletből kialakult magyar betűket alkalmazza.**

Alátámaszthatja ezt az is, hogy a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet szerint az írás jelrendszer, melynek elemei az írott kis- és nagybetűk, betűkapcsolás, írásjelek. Logikai következtetés útján megállapítható, hogy az írásképp szükségszerűen ezen jelrendszer elemeinek egyénre jellemző módon történő megjelenítése.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 9. § (1) bekezdés alapján Magyarországon a közigazgatási hatósági eljárás hivatalos nyelve a magyar. A 9. § (3) bekezdés szerint a nemzetiségi szervezet nevében eljáró személy, valamint az a természetes személy, aki a nemzetiségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a közigazgatási hatóságnál használhatja az adott nemzetiség nyelvét. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 22. § (1) bekezdése alapján nemzetiségek által használt nyelvnek számít a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma/cigány (romani, illetve beás), a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán nyelv, továbbá a roma és az örmény nemzetiség esetében a magyar nyelv is. Tehát a rovásírás a hatályos szabályozás alapján nem számít nemzetiségi nyelvnek.

Mindezek alapján **nincs lehetőség rovásírással aláírt kérelmek elfogadására, valamint a kérelmek feldolgozása során a rovásírással készült aláírásnak a személyazonosításra alkalmas hatósági igazolványokon történő feltüntetésére.**

Budapest, 2014. augusztus 28.

Tisztelettel:

Dr. Csátori László
főosztályvezető
Okmány-felügyeleti Főosztály
Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások
Központi Hivatala

